

Дмитро ПАРМАКЛІ

доктор економічних наук, професор
Комратський державний університет (Республіка Молдова)
м. Комрат

Наталія КОРЖЕНІВСЬКА

д.е.н, професор, завідувач кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
ЗВО «ПДУ»,
м. Кам'янець-Подільський

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Економічна безпека є однією з найважливіших складових успішної діяльності підприємств. Для забезпечення економічної безпеки необхідно використовувати комплексний підхід, що включає в себе взаємодію різних управлінських функцій. У цій статті ми розглянемо, які саме функції є найважливішими для забезпечення економічної безпеки підприємств і як комплексний підхід допомагає досягти цієї мети. Взаємодія підсистем управління економічною безпекою (ризик-менеджмент, фінансове управління, управління ресурсами, управління персоналом, інформаційне управління) є важливим елементом комплексного підходу до забезпечення безпеки підприємства. Підсистеми управління економічною безпекою повинні працювати у взаємодії, щоб забезпечити стійке та ефективне функціонування підприємства в умовах непередбачуваності та нестабільності ринку.

Економічна безпека виробництва продукції передбачає стан найбільш ефективного використання ресурсів, здатний забезпечити процес відтворення та сталого розвитку підприємництва та економіки в цілому. Оцінка стану, рівня економічної безпеки підприємства має ґрунтуватися на комплексному, багатфакторному та системному підході, який передбачає розробку нових моделей оцінки економічної безпеки підприємства з урахуванням впливу на

них галузевої та організаційної структури, стадій життєвого циклу, системи оплати праці, корпоративної культури тощо [1].

Розглянемо основні управлінські функції економічної безпеки підприємства, які є фундаментом успішного функціонування підприємств. Перша управлінська функція, необхідна для забезпечення економічної безпеки підприємства, - це планування. Планування - це процес формування мети та задач, визначення шляхів досягнення цих цілей і визначення ресурсів, необхідних для реалізації задач. У контексті економічної безпеки планування допомагає підприємству уникнути ризику збитків та забезпечити стабільність у фінансових питаннях.

Другою важливою управлінською функцією є організація. Організація включає в себе визначення ролей та відповідальності, створення ефективної комунікації та забезпечення координації між підрозділами підприємства. Завдяки цій функції підприємство може ефективно використовувати свої ресурси та забезпечити виконання запланованих завдань.

Третьою важливою управлінською функцією є контроль. Контроль - це процес перевірки виконання запланованих завдань та оцінки результатів їх відповідності поставленим цілям. В контексті економічної безпеки, контроль допомагає виявляти ризики та швидко реагувати на них, щоб уникнути можливих збитків.

Четверта важлива управлінська функція - це координація. Координація - це процес забезпечення взаємодії між різними підрозділами та створення єдиного напрямку діяльності підприємства. Завдяки цій функції підприємство може забезпечити свою ефективну діяльність та досягнення поставлених цілей.

Управління безпекою є невід'ємним елементом культури ведення підприємницької діяльності, а згідно сучасним поглядам – якості виробничо-господарської діяльності в цілому. Отже, комплексний підхід до забезпечення управлінських функцій для економічної безпеки підприємства полягає в тому, щоб взаємодія цих функцій була забезпечена відповідно до потреб підприємства та у відповідності з його стратегією. Наприклад, підприємство

може розробити стратегію забезпечення економічної безпеки, яка включає в себе планування та організацію фінансових ресурсів, контроль за їх використанням та координацію між підрозділами для досягнення спільних цілей [2].

Узагальнюючи, комплексний підхід до забезпечення управлінських функцій є важливим для досягнення економічної безпеки підприємства. Планування, організація, контроль та координація - це ключові функції, які допомагають забезпечити стабільність та ефективність підприємства в умовах непередбачуваності та нестабільності ринку. Крім того, важливо враховувати індивідуальні потреби та стратегію підприємства при застосуванні комплексного підходу до управління його економічною безпекою. Однак, важливо пам'ятати, що комплексний підхід - це лише один з елементів ефективної системи економічної безпеки підприємства, який потребує постійного вдосконалення та аналізування результатів його застосування. Також, важливо забезпечувати управління ризиками та вдосконалення процесів підприємства для забезпечення ефективної системи економічної безпеки. Підприємство повинно регулярно аналізувати свої процеси та забезпечувати їх вдосконалення відповідно до потреб ринку та своїх цілей. Крім того, управління ризиками є важливою складовою ефективною системи економічної безпеки підприємства, що передбачає виявлення та оцінку ризиків та прийняття заходів для їх запобігання.

Модель реалізації процесу управління економічною безпекою підприємства включає формулювання головної цілі, визначення принципів, методів та функцій управління, процесу управління та його реалізацію. Важливо мати розроблений механізм реалізації підприємством стратегії, який розглядається як послідовність дій, спрямованих на впровадження її положень у господарську діяльність відповідно до принципів економічної безпеки за рахунок комплексу наявних у розпорядженні засобів із застосуванням основних типів управління (інтерактивного та реактивного) [3].

Для ефективної реалізації процесу управління економічною безпекою підприємства може бути застосована модель, що складається з п'яти етапів. Перший етап моделі - аналіз зовнішнього середовища. На цьому етапі проводиться оцінка зовнішніх факторів, які можуть вплинути на діяльність підприємства, таких як політична ситуація, економічні та соціальні фактори, зміни у законодавстві тощо. З метою забезпечення економічної безпеки підприємства, необхідно виявити та проаналізувати можливі ризики та виробити стратегію їхнього управління.

Другий етап - аналіз внутрішнього середовища. На цьому етапі проводиться оцінка внутрішнього середовища підприємства, його потенціалу, ресурсів та конкурентоспроможності. Для забезпечення економічної безпеки підприємства необхідно проаналізувати ефективність використання ресурсів, виявити можливі проблеми у фінансовій діяльності та виробити стратегію їхнього управління.

Третій етап - формування стратегії управління економічною безпекою підприємства. На цьому етапі враховуються результати аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначається основна стратегія управління ризиками та фінансами підприємства. Стратегія повинна враховувати потенційні загрози та шляхи їх запобігання.

Четвертий етап - реалізація стратегії управління економічною безпекою підприємства. На цьому етапі визначається необхідний набір заходів та процедур для реалізації стратегії, а також відповідальність за їхню реалізацію. Останній етап - моніторинг та оцінка результатів реалізації стратегії. На цьому етапі проводиться оцінка ефективності заходів, що були вжиті для забезпечення економічної безпеки підприємства, визначення результатів та корекція стратегії управління. Цей етап дозволяє підприємству вчасно виявляти проблеми та ризики, що можуть виникнути, та планувати дії щодо їх управління.

У цілому, модель реалізації процесу управління економічною безпекою підприємства дозволяє забезпечити ефективний механізм управління ризиками та фінансами підприємства, що є необхідним для забезпечення його успішної

діяльності та стабільного розвитку. Комплексний підхід до забезпечення управлінських функцій економічної безпеки підприємства є важливим для забезпечення його стабільності та ефективності в умовах непередбачуваності та змін на ринку. Це включає планування, організацію, контроль та координацію діяльності підприємства, забезпечення взаємодії між різними підрозділами та врахування індивідуальних потреб та стратегії підприємства.

Список використаних джерел

1. Пармаклі Д. М. Запас фінансової міцності та економічна безпека виробництва зернових культур / Д. М. Пармаклі, Н. Л. Корженівська, А. И. Яніогло // [Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки](#). 2014. Вип. 9(6). С. 100-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_9%286%29_24.
2. Вівчар О. І. Комплексне дослідження концептуалізації сучасних поглядів на дефініцію економічної безпеки підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020, № 6. С. 106-111.
3. Діденко Є. О. Управління економічною безпекою підприємства на основі формування стратегії його безпечного розвитку. / Є. О. Діденко. URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/1172/1/%D0%A3%D0%BF%D1%80%.pdf>.